

EVALUERINGSRAPPORT

TRYG I ESBJERG

Et samarbejdsprojekt om stalkingindsats mellem
Dansk Stalking Center, Esbjerg Kommune og Esbjerg
Lokalpoliti, Syd- og Sønderjyllands Politi

SocialRespons

For Dansk Stalking Center, juni 2019

Tryk i Esbjerg, 2017-2019, er et samarbejdsprojekt mellem:

Projektet er primært finansieret af Ligestillingsafdelingen under Udenrigsministeriet, som en del af udspillet "Stop Stalking - En styrket indsats mod stalking, forfølgelse og chikane" fra 2016.

Supplerende aktiviteter er finansieret af Helsefonden, Esbjerg Kommune samt egenfinansiering fra Dansk Stalking Center.

Publikationen kan citeres med angivelse af kilde

INDHOLD

1.	BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD	6
2.	EVALUERINGENS INDHOLD OG METODER	10
3.	DEL I: OPLYSNING OG HOLDNINGSBEARBEJDNING	13
4.	DEL II: OPKVALIFICERING AF FAGPERSONER	22
5.	DEL III: SAMARBEJDSMODEL FOR STALKINGINDSATSEN	30
6.	SELVHJÆLPSGRUPPE	43
7.	VÆRDISKABELSE AF PROJEKT TRYK I ESBJERG	45
8.	OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG ANBEFALINGER	51

INTRODUKTION OG LÆSEVEJLEDNING

Rapporten er resultatet af en summativ evaluering og erfaringsopsamling vedrørende projekt Tryk i Esbjerg. Projektet er gennemført i perioden januar 2017 – juni 2019.

I rapporten præsenteres erfaringer og resultater fra det samlede projekt, ligesom virkninger og effekter af de enkelte tiltag i projektet bliver vurderet i forhold til de i projektbeskrivelsen opsatte milepæle og succeskriterier.

Et særligt fokus for rapporten er den samarbejdsmodel, der er blevet udviklet, og som dermed fremstår som et meget centralt resultat af projektet. Her kigges der bl.a. på, hvilke elementer i modellen, der anses for særligt virksomme, samt på hvilke erfaringer projektets samarbejdspartnere har gjort sig med samarbejdsmodellen i praksis. Herudover præsenterer rapporten også andre konkrete produkter og redskaber, der er udviklet til at styrke arbejdet og samarbejdet omkring stalkingudsatte.

Et væsentligt ønske med evalueringen er at videreformidle erfaringer fra samarbejdet, så disse kan anvendes som inspiration for andre kommuner og politikredse i styrkelsen af arbejdet med stalkingsager. Således indgår også vurderinger af ressourceforbrug og udbredelsesmuligheder.

LÆSEVEJLEDNING

Rapporten beskriver indledningsvis projektets baggrund, formål og indhold samt evalueringens indhold og metoder.

Herefter følger tre centrale dele, der er bygget op omkring projektets kerneaktiviteter:

Del 1: Oplysning og holdningsbearbejdning

Del 2: Opkvalificering af fagpersoner

Del 3: Samarbejdsmodel for stalkingindsatsen

Dernæst kommer en kort beskrivelse af arbejdet omkring etablering af selvhjælpsgrupper for stalkingudsatte og endelig kommer en sammenfatning af projekt Tryk i Esbjergs værdiskabende elementer.

Rapporten afrundes med opmærksomhedspunkter og anbefalinger.

OPSUMMERING AF METODER OG RESULTATER

Rapporten baserer sig på kvalitative interviews med projektets centrale aktører og projektets egne data, som bl.a. omfatter interviews, spørgeskemaundersøgelser, registrering og optællinger, midtvejsevaluering mm.

Overordnet viser evalueringen, at projekt Tryk i Esbjerg har været et succesfuldt samarbejde mellem Dansk Stalking Center, Esbjerg Kommune og Esbjerg Lokalpoliti, Syd- og Sønderjyllands politi, samt at projektets succeskriterier er indfriet.

Centrale pointer og resultater fra projektet er:

- Kampagner og oplysningsaktiviteter for befolkningen og for unge som specifik målgruppe er afviklet – rækkevidden har været stor, og henvendelser til Dansk Stalking Center peger på en positiv effekt.
- Undervisningsmateriale og dialogevents om stalking målrettet udskolingsklasser er blevet udviklet og afprøvet – aktiviteterne er blevet taget godt imod og eleverne har fået ny viden om stalking og handlemuligheder for udsatte.
- Fagpersoner i kommune og politi er blevet opkvalificeret med viden om stalking – i dag mødes udsatte bedre, og sager om stalking håndteres mere hensigtsmæssigt.
- Redskaber til afklaring af udsattes situation og håndtering af sager om stalking er blevet udviklet, samlet i "stalkingpakken" og formidlet til medarbejdere i kommune og politi via opkvalificering og andre formidlingstiltag. Stalkingpakken opleves lettilgængelig og meget anvendelig i stalkingsager.
- En model for samarbejde mellem Esbjerg Kommune, Esbjerg Lokalpoliti og Dansk Stalking Center er blevet udviklet – modellen roses for sin enkelthed, sin klare rammesætning af roller og ansvar og tydeliggørelsen af henvisningsmuligheder i sager om stalking.
- En selvhjælpsgruppe for stalkingudsatte er under opstart – gruppen ses som et værdifuldt supplement til den hjælp stalkingudsatte borgere kan få hos kommune og politi.
- Formen på opkvalificeringen og samarbejdsmodellen har fordret samarbejde på tværs af fagligheder og sektorer – det tværgående samarbejde opleves som værdifuldt for arbejdet med sager om stalking.
- Alle projektets centrale aktører vurderer, at projekt Tryk i Esbjerg har medført, at stalkingudsatte i dag får en bedre hjælp og støtte i stalkingsager, end tilfældet var forud for samarbejdet.

BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD

KORT OM PROJEKTET

PROJEKTPERIODE

Projekt Tryk i Esbjerg er gennemført i perioden 2017-2019. Projektet opnåede indledningsvis finansiering til 1 år og blev siden forlænget med hhv. 1 år og 6 mdr.

BAGGRUND

Projekt Tryk i Esbjerg blev søsat af Ligestillingsafdelingen under Udenrigsministeriet, der stillede Dansk Stalking Center til opgave at udvikle, planlægge og facilitere et pilotprojekt i samarbejde med en kommune og det lokale politi. Målet var at udvikle og afprøve måder, hvorpå stalkingudsatte bedst kan hjælpes videre til en tryggere tilværelse i det lokale kommuneregion. Projektet var dermed en del af udspillet "Stop Stalking. En styrket indsats mod stalking, forfølgelse og chikane".

OVERORDNET FORMÅL

Projekt Tryk i Esbjerg har haft det overordnede formål at udvikle, koordinere og gennemføre aktiviteter, der kan sikre stalkingudsatte en bedre hjælp og støtte i det kommunale regi. Herunder har projektsamarbejdet bl.a. haft til formål at kvalificere det professionelle

fagnetværk i kommunen gennem kompetenceudvikling, udvikling af specifikke handleplaner, screeningredskaber og udvikling af nye tværfaglige og tværsektorielle samarbejdsmodeller. Samtidig har aktiviteter i projektet arbejdet med at forebygge stalking gennem vidensopbygning blandt kommunens unge i folkeskolens udskolingsklasser og på ungdomsuddannelser.

MÅLGRUPPE

Den primære målgruppe for projektet har været fagpersoner i centrale forvaltninger i Esbjerg Kommune samt i Esbjerg Lokalpoliti, mens projektets sekundære målgruppe har været de unge i Esbjergs folkeskolars udskoling samt på ungdomsuddannelserne i kommunen.

FINANSIERING

Projektet blev primært finansieret af Ligestillingsafdelingen under Udenrigsministeriet, mens aktiviteter i det forlængede projekt har været finansieret af Helsefonden, Esbjerg Kommune samt egenfinansiering fra Dansk Stalking Center.

PROJEKTETS ORGANISERING

Dansk Stalking Center var ansvarlige for at udvikle, planlægge og facilitere projektets aktiviteter og ligeledes for produktionen af konkrete produkter, materialer og specialkonsultenydelser. I Esbjerg var der fire undergrupper, med hver deres funktion, sammensat af fagpersoner på tværs af politi, kommune og Dansk Stalking Center.

STYREGRUPPE

Styregruppen havde til opgave at sikre projektets fremdrift og den ledelsesmæssige opbakning til projektet i forvaltninger og afdelinger. Gruppen bestod af direktører fra forvaltningerne Borger & Arbejdsmarked samt Børn & Kultur i Esbjerg Kommune, vicepolitiinspektør i Esbjerg Lokalpoliti, direktør i Dansk Stalking Center og i første år også af en repræsentant fra Ligestillingsafdelingen.

PROJEKTGRUPPE

Projektgruppen sørgede for den organisatoriske og strukturelle implementering af projektet. Deltagerne var fagpersoner, der til dagligt arbejder på et administrativt plan, og som kunne planlægge og koordinere aktiviteter på tværs af afdelinger og sektorer. Gruppen bestod af udviklingskonsulenter

fra forvaltningerne Borger & Arbejdsmarked samt Børn & Kultur, en politikommissær fra Esbjerg Lokalpoliti samt en projektkoordinator fra Dansk Stalking Center.

NØGLEPERSONER

Nøglepersoner blev udvalgt fra centrale afdelinger i kommune og politi, og havde – til forskel fra projektgruppen – alle direkte borgerkontakt i deres arbejde. I samarbejde med projektkoordinator fra Dansk Stalking Center udviklede nøglepersonerne råd og redskaber i stalkingpakken samt samarbejdsmodellen. Udover projektkoordinator bestod gruppen af en politikommissær fra Esbjerg Lokalpoliti, repræsentanter fra Social & Tilbud, Familie & Forebyggelse, Jobcenter og Borgerservice i Esbjerg Kommune.

ARBEJDSGRUPPE OMKRING UNDERVISNINGSMATERIALE

Undervisningsmateriale til de unge på folkeskoler og ungdomsuddannelser blev udarbejdet af en udviklingskonsulent og en læringskonsulent fra Esbjerg Kommune i samarbejde med projektkoordinator fra Dansk Stalking Center.

PRÆSENTATION AF PROJEKTETS INDHOLD

Projektets overordnede indhold har været:

- 1) Holdningsbearbejdning blandt befolkningen samt blandt unge i udskolingsklasser og på ungdomsuddannelser gennem oplysning om stalking
- 2) Opkvalificering af fagprofessionelle i kommune og politi med viden om stalking samt
- 3) Udvikling af en tværfaglig samarbejdsmodel på stalkingområdet. Udover det i modellen skitserede indhold, viste der sig i projektperioden desuden et behov for at supplere Esbjerg Kommunes tilbud til stalkingudsatte borgere med oprettelse af en frivilligdrevet selvhjælps-/netværksgruppe for stalkingudsatte.

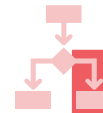
HOLDNINGSBEARBEJDNING

- Kampagner om stalking
- Udvikling og produktion af undervisningsmateriale til unge i folkeskoler og på ungdomsuddannelser
- Dialogevents på skoler og ungdomsuddannelser

OPKVALIFICERING

- Seminarer og workshops for fagpersoner i kommune og politi
- Produktion og formidling af informationsmateriale til fagpersoner
- Udvikling af redskaber til håndtering af stalkingsager

SAMARBEJDSMODEL

- Udvikling af en tværfaglig model for samarbejde
- Udvikling og produktion af vejledninger, handleplaner samt procedurer til fagpersoner

EVALUERINGENS INDHOLD OG METODER

SUMMATIV EVALUERING

Da evalueringen først er blevet koblet på projektet ved dets afslutning, er der tale om en summativ evaluering. Det vil sige en evaluering, der opsummerer viden om de erfaringer, resultater og virkninger, der knytter sig til projekt Tryk i Esbjerg.

Med afsæt i projektets formål er evalueringens formål og målsætninger at:

- Opsamle viden om gennemførte aktiviteter i projektet
- Etablere viden om erfaringer, resultater, virkninger og effekter af særligt:
 - Opkvalificering af fagpersoner
 - Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i samarbejdsmodellen
 - Holdningsbearbejdning blandt unge

Da et væsentligt formål med evalueringen er, at den skal kunne anvendes som videns- og inspirationskilde for andre kommuner og politikredse, har evalueringen desuden et særligt blik for:

- Forhold med betydning for implementering af projektaktiviteter og samarbejdsmodel
- Organisatorisk forankring af samarbejdsmodellen
- Muligheder og opmærksomhedspunkter i forbindelse med en eventuel udbredelse af samarbejdsmodellen

Med afsæt i ovenstående formidler evalueringen erfaringer, metoder, løsninger og resultater og kommer på denne baggrund med anbefalinger og opmærksomhedspunkter, der vil kunne bruges af andre kommuner og politikredse, som ønsker at arbejde med modellen.

Samlet set vil den viden evalueringen har indsamlet gennem kvalitative interviews, projektets egne data og spørgeskemaundersøgelse give en dybdegående forståelse af projektets erfaringer, resultater og virkninger, ligesom den vil bidrage til forståelsen for projektets og samarbejdsmodellens udbredelsesmuligheder.

EVALUERINGENS INDHOLD OG METODER

MIXED METHODS

Evalueringen har benyttet et mixed methods design, hvor flere metoder til at indhente viden om projektet er blevet bragt i spil. Data anvendt i evalueringen omfatter:

- Enkeltinterviews med projektets centrale aktører
- Projektets egne indhentede data:
 - Registrering af afholdte aktiviteter og deltagere
 - Deltagerevaluering fra seminarer og workshops
 - Spørgeskemaundersøgelser blandt kommunale medarbejdere
 - Spørgeskemaundersøgelser blandt elever
 - Deltagerevaluering fra dialogevents på skoler og ungdomsuddannelser

Ligeledes indgår viden og data fra projektets interne midtvejsevaluering, som blev gennemført ved afslutningen af første projektår ved udgangen af 2017.

INTERVIEWS MED CENTRALE AKTØRER

Der er som led i evalueringen gennemført interviews med projektkoordinator fra Dansk Stalking Center samt følgende repræsentanter fra kommune og politi:

Styregruppe

- Direktør, Borger & Arbejdsmarked, Esbjerg Kommune
- Direktør, Børn & Kultur, Esbjerg Kommune
- Vicepolitiinspektør, Syd og Sønderjyllands Politi

Nøglepersoner

- Konsulent hos Kraftcenteret, Esbjerg Kommune
- Politikommissær, Esbjerg Lokalpoliti
- Familierådgiver, Esbjerg Kommune
- Beskæftigelsesrådgiver, Esbjerg Kommune

Læringskonsulenter

- To læringskonsulenter, Esbjerg Kommune

Øvrige

- Udviklingskonsulent, Esbjerg Kommune
- AKT-lærer i udskoling, Esbjerg Kommune

DEL I: OPLYSNING OG HOLDNINGSBEARBEJDNING

OUTDOORKAMPAGNE RETTET MOD BORGERE

Som et startskud til projekt Tryk i Esbjerg kørte Dansk Stalking Center og Esbjerg Kommune en outdoorkampagne, hvis formål var at udbrede kendskabet til stalking og at henvise stalkingudsatte borgere til Dansk Stalking Centers hjemmeside. Herudover kørte en kampagne målrettet de unge i løbet af 2018 - denne beskrives senere.

Outdoorkampagnen bestod af plakater i bybilledet og billeder på busbagsider. Ligeledes indgik opslag med billeder fra kampagnen på Esbjerg Kommunes og Dansk Stalking Centers sociale medier, hvor der samtidig blev informeret om, at Esbjerg Kommune, Esbjerg Lokalpoliti og Dansk Stalking Center var gået sammen om at styrke indsatsen for hjælp og støtte til stalkingudsatte.

Det er svært at dokumentere effekten af kampagnen direkte, men Dansk Stalking Centers åbne telefonrådgivning modtog i de to uger, kampagnen stod på, ca. 20 pct. flere henvendelser end gennemsnitligt. Ligeledes oplevede flere medlemmer af styregruppe og projektgruppe at de som følge af kampagnen blev kontaktet af stalkingudsatte borgere, der søgte hjælp, og som på baggrund af projektet nu kunne henvises til de opkvalificerede medarbejdere i kommune og politi.

Kampagnen medførte ligeledes, at Dansk Stalking Center blev kontaktet af en udøver af stalking, der søgte hjælp til at stoppe sin stalkende adfærd.

Billede: Plakat fra outdoorkampagnen

OPLYSNING OG HOLDNINGSBEARBEJDNING - UNGE

OM MÅLGRUPPEN AF UNGE

Ifølge Justitsministeriets nylige omfangsundersøgelse er stalking mest udtalt blandt den yngre del af befolkningen. Der findes ingen undersøgelser af stalking blandt unge under 18 år, men erfaringen i Dansk Stalking Center peger på, at stalking blandt de helt unge fra 14-15 år, i udskolingen og op gennem ungdomsuddannelserne, er i stigning.

Derudover har der i medierne være et stigende fokus på begrebet hævnporno, som et nyt krænkende fænomen blandt unge, hvor stalking typisk indgår som et centralt element. Her er det især brugen af digitale og online platforme, som sociale medier, der uden større besvær kan bryde personlige grænser og intimsfærer og derved anvendes som redskaber i forfølgelse af og i kontakt til et andet menneske. Det ses blandt andet ved at chikane og mobning kan udvikle sig til egentlig stalking og hævnporno.

Med afsæt i ovenstående var en central aktivitet i projekt Tryk i Esbjerg at klæde kommunens unge på med viden og oplysning med henblik på gode kontaktformer og sunde grænser samt sikker internetadfærd og omgang på de digitale platforme, for derved at forebygge stalking.

OPLYSNING OG HOLDNINGSBEARBEJDNING

I projektet har indgået følgende aktiviteter, der på forskellig vis har haft til formål at klæde unge på med viden om stalking og herigennem at bearbejde de unges holdninger og adfærd i et forebyggelsesperspektiv:

- Oplysnings- og forebyggelseskampagne
- Undervisningsmateriale
- Dialogevents

Forud for kampagnen gennemførte Dansk Stalking Center en spørgeskemaundersøgelse blandt unge i Esbjerg for at afdække de unges viden om og erfaringer med stalking. Formålet hermed var bl.a. at etablere et udgangspunkt for at vide, hvilke emner og nuancer, det gav mening at afdække og tage fat i – både i kampagne og dialogevents.

Hvor oplysningskampagnen rettede sig mod en bredere målgruppe af unge, var undervisningsmateriale og dialogevents rettet mod unge i udskolingsklasser samt på ungdomsuddannelser.

OPLYSNINGSKAMPAGNE MÅLRETTET UNGE

I 2018-2019 gennemførtes oplysningskampagnen "Stalking er ikke for sjov". Kampagnen blev udviklet i et samarbejde mellem Dansk Stalking Center, Esbjerg Kommune og Syd- og Sønderjyllands Politi og var den første oplysningskampagne for unge om stalking i Danmark. Kampagnen var i særlig grad rettet mod målgruppen af unge i alderen 13-26 år.

"Vil vi komme stalking til livs, er det vigtigt at have fokus på forebyggelselementet. Her skal vi have fortalt de unge, hvad stalking er, hvad konsekvenserne er for de stalking-udsatte, og hvorfor det aldrig er i orden at stalke" (direktør, Esbjerg Kommune)

Kampagnen "Stalking er ikke for sjov" udspillede sig både digitalt på Facebook- og Instagram-annoncer, på Dansk Stalking Centers hjemmeside, YouTubekanal, Instagram- og Facebookside og prægede herudover Esbjergs bybillede i form af adshels og busreklamer. Herudover blev der til kampagnen udviklet en animationsfilm, der på under ét minut definerer stalking, sætter fokus på stalkings alvorlige konsekvenser som angst, stress og isolation og oplyser om, hvor man kan få hjælp. Efter kampagnen indgik filmen også som et element i afrundingen på dialogevents på skoler.

STALKING ER IKKE FOR SJOV!

"Jeg følte mig så alene og bange."

**Stalking er ikke for sjov.
Stalking er krænkende,
grænseoverskridende og
aldrig okay!**

Billeder: Screenshot fra animationsfilm om stalking i ungekampagne

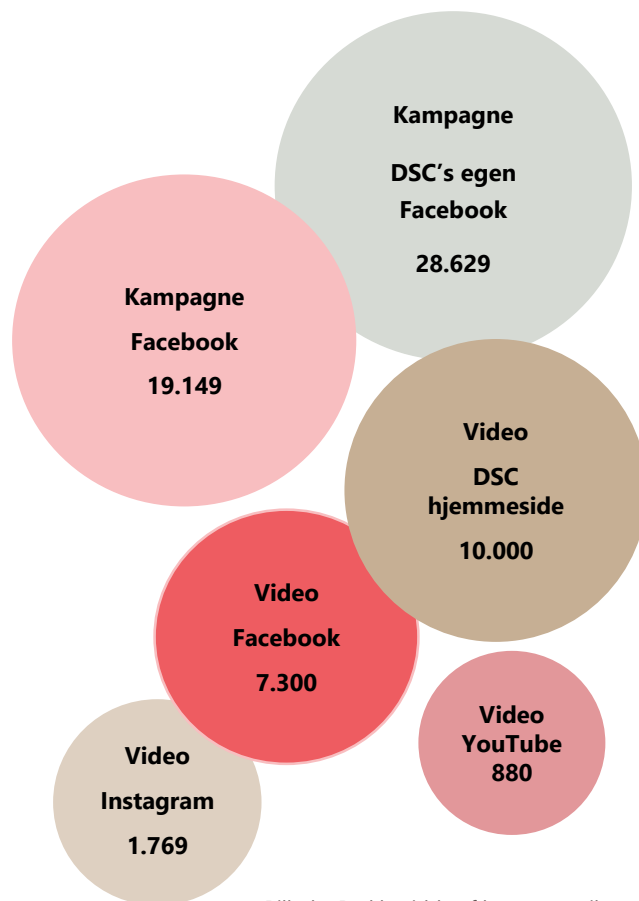
RÆKKEVIDDE AF KAMPAGNE

Internetdelen af kampagnen "Stalking er ikke for sjov" målrettet unge kørte i to omgange og nåede vidt omkring. I figuren til højre er rækkevidde af kampagne og antal visninger af kampagnevideoen visualiseret.

Alene for facebookkampagnen gjaldt det, at den nåede ud til 19.149 unge ud af 28.000 mulige unge på Facebook i målgruppen 13-26 årige i Esbjergområdet. Det svarer til, at godt 2 ud af 3 unge har stiftet bekendtskab med kampagnen og endvidere ses det, at kampagnen er nået nogenlunde ligeligt ud til begge køn.

Et andet eksempel er Dansk Stalking Centers egen facebookside, hvor kampagneopslag endte med at blive organisationens mest delte og eksponerede opslag til dato. Her var rækkevidden 28.629 og animationsvideoen blev set af 10.000 personer.

Det kan således konkluderes, at kampagneaktiviteten under projekt Tryk i Esbjerg er nået ud til mange og har været med til at skabe stor opmærksomhed – både på projektet, på stalking og på muligheden for hjælp til stalkingudsatte.

Billede: Rækkevidde af kampagnetiltag

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL DE ÆLDSTE ELEVER

Dansk Stalking Center og to læringskonsulenter fra Esbjerg Kommune har i projektet arbejdet tæt sammen om at udvikle et videns- og holdningsopbyggende undervisningsmateriale til unge i udskoling samt på ungdomsuddannelser. Materialet blev kvalificeret af undervisningsudvalget i Danmarks Lærerforening undervejs.

Samarbejdet har været frugtbart idet Dansk Stalking Center har bidraget med specialiseret viden omkring stalking, mens læringskonsulenterne har haft indgående viden om det didaktiske, herunder hvordan de forskellige læringsmål kunne tænkes med ind i undervisningen.

”Vi har især tænkt i forhold til det didaktiske: Hvordan kan vi koble det til forskellige fag og de læringsmål, der ligger i folkeskoleloven? I forhold til at kunne bruge undervisningsmaterialet i den undervisning, der allerede er, i dansk og samfundsfag. Så var der størst mulighed for, at nogen ville bruge det, for så var det ikke noget ekstra, de skulle gøre” (læringskonsulent, Esbjerg Kommune)

Udover arbejdet med at formidle viden om stalking på en måde, der opleves relevant for målgruppen af unge, har et fokusområde for udviklingen af undervisningsmaterialet været,

at det skulle være nemt at tilgå for undervisere. Dette bl.a. ved at synliggøre materialets samspil med læringsmål, men også ved at komme med forslag til, hvilke dele af materialet, der med fordel kan udvælges, alt efter om der er 4, 8 eller 12 lektioner til rådighed.

Undervisningsmaterialet er bygget op omkring forskellige faser. Første del aktiverer elevernes forhåndsviden og forforståelse, anden del har fokus på elevernes viden om og indsigt i stalking, og tredje del fokuserer på at eleverne skal anvende og udfordre viden samt omsætte denne til forståelse, stillingtagen og handling.

”Viden er jo tit det, der gør, at vi kan ændre vores adfærd. Når vi bliver oplyst, så er det jo tit det, der gør, at vi får en forståelse og kan ændre adfærd, så jeg tænker jo at viden omkring emnet for unge er rigtig vigtigt” (læringskonsulent, Esbjerg Kommune)

Undervisningsmaterialet er udviklet i projektets første del, men er først for alvor taget i brug på skoler og uddannelser i løbet af 2019. Således har det ikke været muligt for evalueringen at kigge nærmere på lærernes modtagelse samt elevernes læringsmæssige udbytte af materialet. Gennem test af materialet blandt ca. 100 elever har tilbagemeldingerne imidlertid været meget positive.

EKSEMPLER FRA UNDERVISNINGSMATERIALET

VIDEN OG INDSIGT OM STALKING

I denne fase skal eleverne søge viden om et underemne i forbindelse med stalking. De skal fordybe sig og få indsigt i emnet samt omsætte det til formidling til deres klassekammerater, som ikke har beskæftiget sig med netop dette underemne.

EKSPERTPUSLESPIL

I denne del af forløbet arbejder I med den form, der kaldes ekspertpuslespil. Formålet er, at eleverne i grupper får viden og indsigt i forskellige underemner, hvorefter de skal formidle denne viden til de af deres klassekammerater, der har beskæftiget sig med andre underemner.

INDSAMLING OG VURDERING AF MATERIALE

Her organiserer du grupper med fire elever i hver. Hver gruppe får et emne, som de bliver eksperter i. De fire emner er:

Gruppe 1: Viden om stalkere

Gruppe 2: Viden om stalking-udsatte

Gruppe 3: Facts og lovgivning om stalking

Gruppe 4: Hjælp, rådgivning og vejledning

Herefter samles eleverne med de andre, der har samme underemne i deres "ekspertteam". Disse teams arbejder sammen om at tilgne sig viden om det specifikke underemne.

11
Vi taler om
STALKING

UDDYBENDE AKTIVITETER

Herunder er forslag til yderligere aktiviteter om stalking.

DIGT

Skriv et digt, en novelle eller en side i en dagbog, som omhandler stalking (fiktion). Skriv med stalkers, den udsattes eller de pårørendes synsvinkel.

DEBAT

Arrangér en debat i klassen eller på skolen (paneldebat).

UNDERSØGELSE

Gennemfør en spørgundersøgelse om stalking på skolen eller i byen, og formidl resultaterne til klassen eller andre på skolen.

BILLEDE

Tegn/mal billeder, som udtrykker de følelser, der kan være forbundet med stalking.

ARTIKEL

Skriv en baggrunds- eller nyhedsartikel om stalking (journalistik).

TV-INDSLAG

Udarbejd en tv-udsendelse eller et indslag i nyhederne (facts/statistik/lovgivning, interviews, debat).

ROLLESPIL

Udvikl små rollespil, som illustrerer stalkings forskellige perspektiver.

26
Vi taler om
STALKING

Billeder: Screenshot fra undervisningsmateriale

“ Det eleverne sagde bagefter var, at de var blevet klogere på et emne, som de måske aldrig selv ville have opsøgt. Og det synes jeg også er fedt ved det her. Det er jo en lille ting ud af alt det man skal – også i folkeskolen – men det er noget, du kan bruge til meget. For det er jo en naturlig del af hverdagen, også det med nettet og sådan noget. Det er jo en naturlig ting i dag at blive stalket. Det kan man jo blive på mange måder. Så jeg synes, at de får øjnene op for, at det ikke kun handler om, at der står en uden for ens vindue og banker på. Det handler om mange andre ting også (underviser, pædagogisk assistentuddannelse, SoSu)

DIALOGEVENTS PÅ SKOLER

Dialogevents blev afviklet i Esbjerg i 2018 og 2019 – som den sidste af projektets vidensopbyggende og holdningsbearbejdende aktiviteter rettet mod unge. I alt blev der gennemført 7 dialogevents for tilsammen ca. 360 elever i grundskolens udskolingsklasser.

Dialogevents blev ledet af en facilitator og var bygget op omkring et forumteater omhandlende stalking udført af tre skuespillere. Eleverne blev løbende inddraget i teaterstykket af facilitator og var dermed aktivt deltagende i eventet. Fx var de med til at identificere faresignaler i relationsopbygningen og pege på, hvornår dette begyndte udvikle sig til stalking, ligesom de blev inddraget i at finde frem til alternative handlemåder for teaterstykkets karakterer.

På flere skoler fandt de unge endda modet til selv at komme på scenen, hvor de, ved at erstatte teaterstykkets stalkingudsatte karakter, fik mulighed for at afprøve deres egne idéer til, hvordan karakteren kunne agere anderledes med henblik på at få historien om situationen til at udvikle sig mere hensigtsmæssigt. At gå på scenen var frivilligt og kan derfor tolkes som et udtryk for stor indlevelse og engagement blandt de deltagende elever.

HVAD ER FORUMTEATER?

Forumteater er et praksisorienteret redskab og en interaktiv teaterform, hvor skuespillere viser et teaterstykke over en situation som er problematisk, og hvor publikum undervejs får mulighed for aktivt at deltage i spillet og ændre spillets udfald.

Billede: Scene fra forumteatret

INDDRAGELSE FREMMER REFLEKSION OG LÆRING

Både lærere og elever, som deltog i dialogevents, oplevede udbyttet meget positivt. Omkring 9 ud af 10 oplevede fx at de havde lært noget nyt, og at de havde fået øget viden om, hvad man kan gøre, hvis man selv eller andre er udsat for stalking.

"[Jeg] kan godt lide, at man kan leve sig ind i rollen i stedet for bare at snakke om det på basic vis" (elev, 10. klasse)

Gennemgående peges der på, at forumteatrets form, hvor de unge inddrages og involveres i problematikker omkring stalking og har mulighed for at leve sig ind i forskellige roller, er med til at højne elevernes indlevelse og refleksion – og dermed også læring omkring emnet. En lærer beskriver desuden, at inddragelsen af de unges perspektiver i teaterstykket betyder, at eleverne føler sig taget alvorligt.

Erfaringerne fra forumteatret skrives op imod oplevelser med mere klassiske oplæg, hvor eleverne ofte får en rolle som 'uvidende' og passive modtagere af viden. På denne måde vurderes det som meget sandsynligt, at dialogevents kan være med til at transformere holdninger og adfærd blandt unge.

EVALUERING AF DIALOGEVENTS BLANDT ELEVER

- **92 pct.** vurderer events positivt, 8 pct. er neutrale
- **88 pct.** angiver at have lært noget nyt
- **94 pct.** har lært noget om, hvad man kan gøre, hvis man selv, eller nogen man kender, er udsat for stalking
- **39 pct.** har fået udvidet deres forståelse af, eller fået helt ny viden om, hvad ordet 'stalking' betyder

"Jeg synes, det var enormt fint, at de tog fat i dét, der lige rørte sig hos eleverne. Det var egentlig lidt pudsigt, for eleverne havde nogle vinkler, jeg som voksen ikke lige havde set. Og så synes jeg, at forumteateret var skide gode til at gribe den (...) Jeg oplevede, at vores elever følte sig taget alvorligt, men de følte sig også hørt i, hvordan de havde set det" (AKT-lærer, Esbjerg Kommune)

DEL II: OPKVALIFICERING AF FAGPERSONER

OPKVALIFICERING AF FAGPERSONER MED VIDEN

INDHOLD AF OPKVALIFICERING

En hovedaktivitet i projektet har været opkvalificering af fagpersoner i kommune og politi med viden om stalking, hvilket er sket gennem to fagseminarer med opfølgende workshops. Grundet stor efterspørgsel har der desuden været afviklet to ekstra kurser for fagfolk om stalking.

Seminarer, workshops og kurser var planlagt og faciliteret af Dansk Stalking Center. Seminarerne varede en dag og havde fokus på en bred indføring i fænomenet stalking og hvordan fagpersoner, med kontakt til personer berørt af stalking, kan håndtere dette. Herudover blev deltagerne introduceret til stalkingpakkens råd og redskaber samt den nyetablerede samarbejdsmodel. I tværfaglige grupper reflekterede de over muligheder og udfordringer i arbejdet med stalking-sager, samt deres muligheder for tværfagligt samarbejde.

De opfølgende workshops varede tre timer og lagde vægt på, at deltagerne skulle arbejde konkret med redskaberne fra stalkingpakken ud fra forskellige cases. Deltagerne blev delt op i grupper på tværs af fagligheder og afdelinger og blev i disse grupper bedt om at forholde sig til, hvordan de konkret ville gribe en sag an ud fra uddelte cases.

MÅLGRUPPE FOR OPKVALIFICERING

Målgruppen af fagpersoner talte dem, der i deres arbejde potentielt kommer i kontakt med stalkingudsatte borgere. Ønsket var således at nå faggrupperne af socialrådgivere, pædagoger, lærere, psykologer, læger, sundhedsplejersker, samt sagsbehandlere ved Statsforvaltningen og politiet.

Formålet med at målrette aktiviteterne mod disse grupper var, at det ofte er blandt disse, at stalkingudsatte søger hjælp og støtte på grund af psykosociale problemer.

Sagsbehandlere i kommunerne bliver fx opsøgt på grund af sygemelding og økonomiske- eller arbejdsmæssige implikationer. Socialforvaltningen og familiebehandlere, herunder pædagogisk psykologiske fagpersoner, kan blive inddraget i forbindelse med stalkingudsattes børns trivselsvanskeligheder. Det ses blandt andet ved skilsmisse-/samværsproblematikker, hvor det kan være den ene forælder, der stalker den anden. Derudover opsøger stalkingudsatte hyppigt egen læge og psykologbehandling på grund af psykisk og somatisk symptom- og sygdomsudvikling.

UDVIKLEDE REDSKABER TIL OPKVALIFICERING

På seminarer blev deltagerne introduceret til den nyetablerede samarbejdsmodel samt til stalkingpakkens råd og redskaber, som de også fik mulighed for at afprøve gennem casearbejde på de opfølgende workshops.

Alle deltagerne til seminarer og workshops fik desuden udleveret et eksemplar af Dansk Stalking Centers nye håndbog til fagpersoner "Når der er tale om stalking", ligesom det fortsat er muligt for alle fagpersoner at rekvirere denne bog via Dansk Stalking Centers hjemmeside.

HVAD ER STALKINGPAKKEN?

I projektet har politiet i samarbejde med Dansk Stalking Center udviklet og sammensat en række konkrete råd og redskaber til anvendelse i arbejdet med stalkingsager. Råd og redskaber er samlet i stalkingpakken, der indeholder:

- Tjekliste – Er der tale om stalking?
- Den vigtigste rådgivning til stalkingudsatte
- Afdækning af situation for stalkingudsat borger – skema
- Handleplan for stalkingudsat borger – skema
- Logskema til registrering af stalkinghændelser
 - Vejledning til brug af logskema
 - Eksempel på udfyldt logskema
- Viden om dem, der stalker
 - Stalkertypologi – skema
 - Samtale med en, der stalker – gode råd
- Henvisningsliste og foldere til stalkingudsat, dem der stalker samt en generel vejledning til udsatte for stalking, chikane og forfølgelse fra Anklagemyndigheden

OVERSIGT OVER AKTIVITETER TIL OPKVALIFICERING

Tidspunkt	Aktivitet	Deltagere fra	Antal
Forår 2017	Workshop for projektdeltagere	Projektgruppe og nøglepersoner	9
Sommer 2017	Seminar + workshop	Esbjerg Kommune, afdelingerne: Pædagogik & Undervisning, SSP & Forebyggelse, Dagtilbud, Skole, Jobcentret, Voksen Myndighed, Integrationshuset, Uddannelseshuset, Kraftcentret Esbjerg Lokalpoliti	32
Efterår 2017	Seminar + workshop	Esbjerg Kommune, afdelingerne: Pædagogik & Undervisning, Skole, Familierådgivningen, Jobcentret, Center for Misbrug, Borgerservice, Krisecentret Esbjerg Lokalpoliti	39
Sommer 2018	Oplæg + undervisning	Esbjerg Kommune: skoleledere og lærere	35
Efterår 2018	Undervisning	Akuttillbud Fønix, Kraftcentret (under forvaltningen Borger & Arbejdsmarked)	19
Efterår 2018 / Forår 2019	Oplæg	2 gange oplæg UC Syd for studerende (socialrådgivere, pædagoger, sygeplejersker)	180
Løbende	Faglig sparring	Nyudnævnte 'primære koordinatore' (jf. samarbejdsmodel) i Akuttillbud Fønix, Kraftcentret	5
Sommer 2019	Kurser for fagpersoner	Esbjerg Kommune, afdelingerne: Dagtilbud, Skole, Jobcentret, SSP & Forebyggelse, Krisecentret, Sundhedspleje, Voksen Myndighed Esbjerg Lokalpoliti og politi fra Syd- og Sønderjyllands Politikreds	105
Samlet antal deltagere i aktiviteter til opkvalificering			424

DELTAGELSE PÅ SEMINARER OG WORKSHOPS

DELTAGELSE

Af oversigten over aktiviteter til opkvalificering ses det, at der har været stor tilslutning til projektets opkvalificeringstilbud. I alt 424 fagpersoner har i projektet deltaget i opkvalificering, hvilket langt overstiger succeskriteriet.

BRED REPRÆSENTATION

Oversigten viser samtidig, at deltagere på seminarer og workshops både er kommet fra politi og kommune. For kommunen har det gjort sig gældende, at deltagerne bredt har repræsenteret fagpersoner på tværs af kommunens forvaltninger, afdelinger og enheder. For politiet har det gjort sig gældende, at både Esbjerg Lokalpoliti og medarbejdere fra den udvidede kreds af medarbejdere i Syd- og Sønderjyllands Politi har været repræsenteret.

AFVIGELSER I MÅLGRUPPE

I forhold til den oprindeligt skitserede målgruppe for opkvalificering har der været enkelte afvigelser. Fx er det ikke lykket at etablere deltagelse af Statsforvaltning og læger – hverken i forhold til samarbejde eller opkvalificering.

OPKVALIFICERING: SUCCESKRITERIER OG RESULTATER

Et succeskriterium var, at mindst 45-50 fagpersoner skulle deltage i et eller flere af projektets tilbud

- 424 fagpersoner deltog samlet i opkvalificering

AFGRÆNSNING AF MÅLGRUPPE FOR OPKVALIFICERING

Grundet konkrete overvejelser om hvilke af kommunens forvaltninger, der skulle deltage i det overordnede projektsamarbejde, blev det fravalgt at invitere medarbejdere fra forvaltningen Sundhed & Omsorg, da forvaltningen primært arbejder med ældre borgere og borgere med handicap. Den organisatoriske forankring af samarbejdet uddybes under 'Samarbejdsmodellen'.

REDSKABER TILGÆNGELIGE FOR ALLE

Uafhængigt af deltagelsen i opkvalificeringsaktiviteter er de udviklede redskaber i form af stalkingpakke og samarbejdsmodel blevet gjort tilgængelige for alle medarbejdere i kommune og politi via organisationernes intranet.

UDBYTTE AF OPKVALIFICERING: VIDEN OG REDSKABER

Udbyttet af seminarer, workshops og kursusdage har været stort, både hvad angår den generelle tilfredshed, og også hvad angår opnåelse af viden og redskaber, som de oplever at kunne gøre brug af i deres arbejde i sager om stalking.

*“Jeg kan hjælpe meget bedre nu. Jeg fik også nogle gode materialer til at afdække situationen, og jeg fik det der logskema. Når der er nogen, hvor både jeg og mine kolleger kan være lidt i tvivl, så giver jeg dem nogle af de logskemaer og beder dem prøve at skrive ned i de næste fire uger, indtil de kommer igen. Det er hjælpsomt for at finde ud af, hvor vi står henne i det her”
(beskæftigelsesrådgiver, Esbjerg Kommune)*

De deltagende fagpersoner oplevede, at indlæggene havde stor relevans og var med til at give dem en større forståelse af stalking, herunder hvad stalking indebærer, hvor mange personer stalkingen kan berøre og hvilke konsekvenser, stalking kan have for den stalkingudsatte. Flere nævner også, at de har fået større viden og indsigt i stalkingudøvere, herunder at stalking også udøves af andre end eks partnere, samt at stalkere også kan få – og har brug for – hjælp.

OPKVALIFICERING: SUCCESKRITERIER OG RESULTATER

Et succeskriterium var, at mindst 80 pct. skulle opnå **brugbar viden og indsigt** i stalkingens problematikker og kunne hurtigt spotte stalking.

- **81-84 pct.** vurderer på tværs af seminarer, at de i meget høj eller høj grad har fået viden om stalking, som de kan bruge i deres arbejde – interviews understøtter, at medarbejdere føler sig bedre i stand til at genkende stalking

Et succeskriterium var, at mindst 80 pct. skulle opnå **konkrete og brugbare redskaber** til at håndtere sager om stalking.

- **96-100 pct.** vurderer på tværs af seminarer og workshops at have fået konkrete redskaber, de kan bruge i stalkingsager

UDBYTTE AF OPKVALIFICERING: SAMARBEJDE OG HENVISNINGSMULIGHEDER

Fagpersonerne giver udtryk for, at de fandt det værdifuldt, at de på seminarer og workshops blev blandet på tværs af afdelinger, sektorer og fagligheder. Fx har samarbejdet om cases på workshops givet fagpersonerne et bedre indblik i hinandens arbejde, og dermed også en bedre forståelse for, hvordan sager om stalking bedst kan gribes an.

”Det gode ved det er, at vi har siddet meget tværfagligt sammen. Så jeg har siddet der, og der har siddet nogen fra SSP og nogen socialrådgivere og sådan nogle forskellige ting (...) Og også at sidde med politiet i forhold til: Hvad er det, de kan gå ind og gøre for de her mennesker? Hvordan arbejder de? Det synes jeg faktisk har været rigtig, rigtig givende” (læringskonsulent, Esbjerg Kommune)

Især nævnes det fra kommunale fagpersoner, at hvor de tidligere kunne være tilbøjelige til at opfatte politiet som uvillige til at gå ind i sagerne, er det nu blevet tydeligt for dem, hvordan de i kommunen kan være med til at afdække situationen og vejlede borgeren på en måde, så politiet har langt bedre mulighed for at oprette og behandle en sag.

Hvad angår henvisningsmuligheder, er det fagpersonernes helt klare oplevelse, at de – i kraft af projektsamarbejdet med Dansk Stalking Center samt de fast definerede roller i den nye samarbejdsmodel – har fået helt nye muligheder for at kunne henvise stalkingudsatte borgere til kvalificeret hjælp i de situationer, hvor de oplever den stalkingudsattes behov som anderledes eller større end den hjælp, de selv kan give.

OPKVALIFICERING: SUCCESKRITERIER OG RESULTATER

Et succeskriterium var, at mindst 80 pct. skulle opleve at have **let adgang til samarbejde** med relaterede kolleger om en stalkingsag og opleve at have fået **brugbare henvisningsmuligheder**.

- Deltagere til seminarer og workshops fortæller, at de gennem deres deltagelse oplevede, at de fik styrket samarbejdet med andre faggrupper på tværs af afdelinger, kommune og politi, og at de gennem den nye samarbejdsmodel havde fået viden om, hvem de kunne sparre med og henvise til i sager om stalking

EN VIDEN DER SUCCESFULDT FORPLANTER SIG

Seminarer og workshops har generelt været succesfulde både hvad angår deltagerantal, -repræsentation, og deltagernes oplevede udbytte af dagene. Det er lykkedes at formidle relevant viden og konkrete brugbare redskaber, samt at skabe og forbedre samarbejde på tværs af sektorer og afdelinger.

***”I Lokalrådet taler vi jævnligt om stalking, og når den lokale politileder og jeg, som repræsentant for direktionen i kommunen, tager de emner op, så skal vi jo ikke underkende, at det sidder der også nogle på lavere niveau ovre ved politiet og hører, og det hører de også, dem der er i kommunen”
(direktør, Esbjerg Kommune)***

Af evalueringen fremgår det, at både fagpersoner med meget centrale og mere perifere roller i projektet, gør aktive tiltag for at formidle viden og redskaber til deres kolleger, gennem eksempelvis temadage, team- og personalemøder, Lokalrådsmøder, mm. Herved når viden og redskaber langt bredere ud i politi og kommune end til de deltagende fagpersoner.

***”Når jeg har været til noget eller har fået noget oplyst fra Dansk Stalking Center eller [visitatoren] eller min borger, så har jeg haft det med på vores fællesmøde her i kontanthjælpssteamet”
(beskæftigelsesrådgiver, Esbjerg Kommune)***

Spørgeskemaundersøgelser er blevet gennemført blandt alle medarbejdere i Esbjerg Kommune før og efter første projektår. Af spørgeskemaundersøgelsen, der tjente som en eftermåling og blev gennemført relativt kort tid efter gennemførslen seminarer og workshops, fremgik det, at der allerede på dette tidspunkt var sket en stigning i andelen af medarbejdere, der grundet ny viden om stalking følte sig rustede til at rådgive og vejlede stalkingudsatte borgere.

Stigningen var på dette tidspunkt 7 procentpoint, men er med stor sandsynlighed steget siden – bl.a. grundet videns cirkulation i organisationen og ikke mindst de ekstra kurser for fagpersoner, som er blevet afviklet.

DEL III: SAMARBEJDSMODEL FOR STALKINGINDSATSEN

OM SAMARBEJDSMODELLEN

UDVIKLING AF DEN TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDSMODEL

Den tværfaglige samarbejdsmodel er et af projekt Tryk i Esbjergs mest centrale outputs. Samarbejdsmodellen blev udviklet i et samarbejde mellem Dansk Stalking Centers projektkoordinator og gruppen af nøglemedarbejdere, og er kort fortalt en model for koordinering og samarbejde omkring indsatser til stalkingudsatte i kommunen.

Samarbejdsmodellen beskriver procedurer internt i kommunen samt afklarer den indledende koordinering mellem politi og kommune omkring stalkingsager. Modellen blev udviklet i den første del af projektet og blev præsenteret til anden runde af seminarer og workshops, hvor den fik en meget positiv modtagelse af de deltagende fagpersoner.

I dag ligger samarbejdsmodellen tilgængelig for alle medarbejdere i Esbjerg Kommune via deres intranet, ligesom den også er at finde på intranettet for medarbejdere i Esbjerg Lokalpoliti.

”Det har også været en del af mit arbejde at være med til at udbrede kendskabet til modellen. Det har fx været ved at lægge informationer på vores Intranet” (udviklingskonsulent, Esbjerg Kommune)

SUCCESKRITERIER OG RESULTATER FAGLIG NETVÆRKSGRUPPE

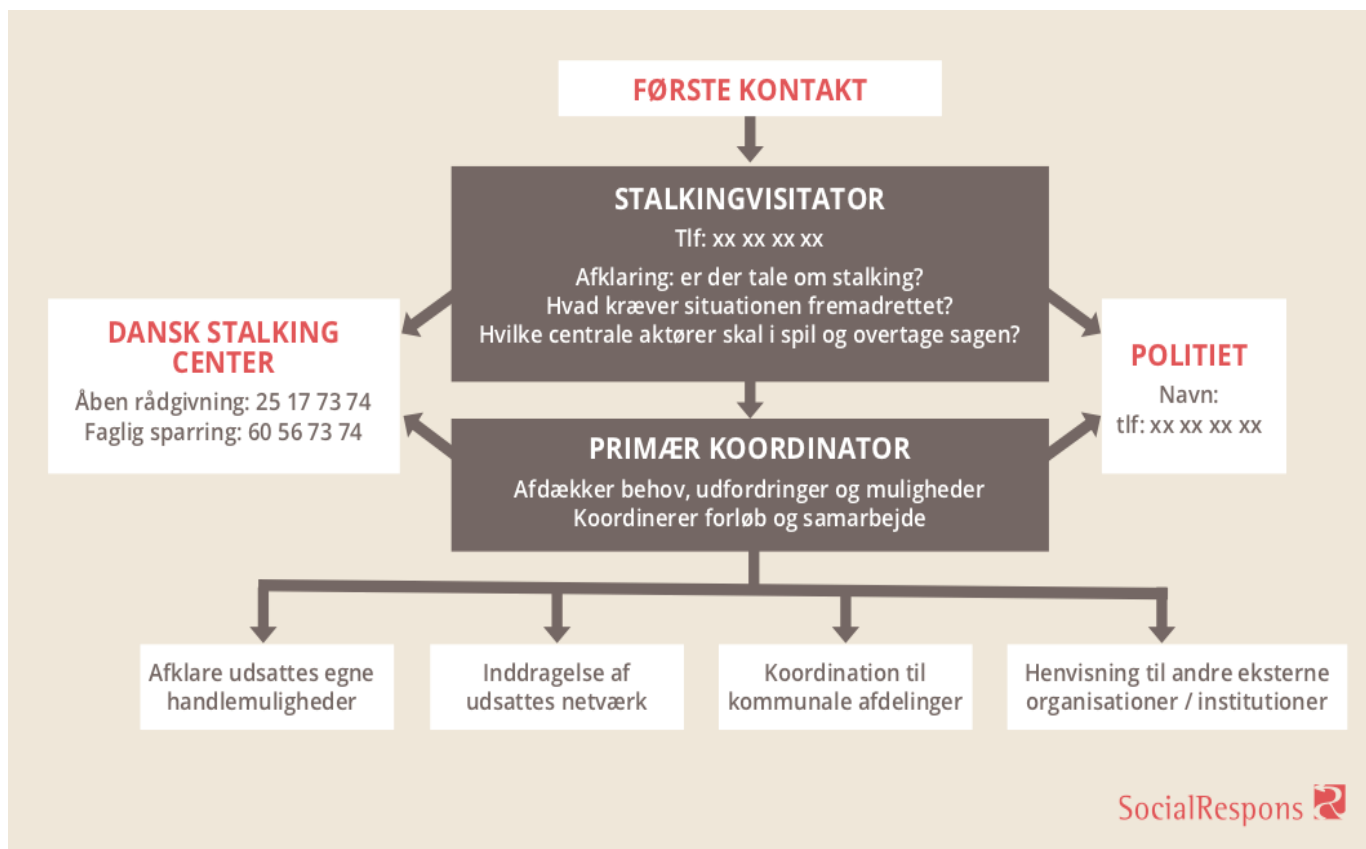
Et succeskriterium var, at der skulle etableres en faglig netværksgruppe med mindst fem nøglepersoner, der fungerede som særlige kontaktpersoner internt og eksternt i kommunen, med specialiseret viden og kompetencer i forhold til stalking.

- Nøglepersonerne i projektet fungerer som sparringspartnere for deres kolleger i sager om stalking. Nogle af nøglepersonerne varetager funktioner i samarbejdsmodellen.

SAMARBEJDSMODELLENS AFSÆT

Modellen tager udgangspunkt i, at stalkingudsatte borgere, der kontakter kommunen, skal opleve kontakten så simpel som muligt. I en situation, hvor den stalkingudsatte ofte er i krise og kan have svært ved at overskue selv de små ting i hverdagen, er det afgørende, den stalkingudsatte mødes af personer i kommunen, der både kan hjælpe med de konkrete problematikker omkring stalkingen og også kan hjælpe til at koordinere de forskellige professionelle indsatser, den udsatte har brug for.

VISUALISERING AF SAMARBEJDSMODEL

ROLLER I SAMARBEJDSMODELLEN

FØRSTE KONTAKT

Første kontakt er betegnelsen for den fagperson i kommunen, der får kontakt til den evt. stalkingudsatte borger. For at afklare, om der er tale om stalking og finde frem til en relevant indsats, kontaktes stalkingvisitator.

STALKINGVISITATOR

Stalkingvisitatoren har ansvar for at afklare, om der er tale om stalking. Er dette er tilfældet, afgør stalkingvisitatoren hvilke relevante aktører, der skal i spil. Er det relevant med hjælp og støtte fra kommunen, sendes borgeren videre til en primær koordinator. Stalkingvisitatoren kan samtidig skabe kontakt til både Politiet og Dansk Stalking Center.

Stalkingvisitatoren kan også give faglig sparring til sine kolleger, og er, når det er nødvendigt, i tæt kontakt med både Dansk Stalking Center og kontaktpersonen omkring stalkingsager i politiet.

PRIMÆRE KOORDINATOR

Den primære koordinator vil sammen med borgeren afdække behov, udfordringer og muligheder. Her afklares borgerens egne handlemuligheder og borgerens netværk kan inddrages hvis relevant. Ligeledes koordineres der med relevante afdelinger i kommunen, ligesom der kan henvises til eksterne aktører – også uden for kommuneregion. To centrale eksterne aktører til henvisning – og til faglig sparring – er politiet og Dansk Stalking Center.

POLITIET

Kontaktperson i politiet er politiets kontakt for faglig sparring og henvisning af stalkingudsatte borgere.

DANSK STALKING CENTER

Dansk Stalking Center kan til enhver tid kontaktes for faglig sparring, ligesom de stalkingudsatte borgere kan henvises til anonym rådgivning og evt. længere rådgivningsforløb og/eller behandling. Dette kan være et supplement til den kommunale indsats omkring borgeren.

SAMARBEJDSMODELLENS VIRKSOMME ELEMENTER

Samarbejdsmodellen blev implementeret i slutningen af første projektår, og det er således fortsat begrænset med erfaringer, der ligger til grund for vurderingen af samarbejdsmodellens effekt og succes.

Ifølge projektets centrale aktører der har nået at gøre sig erfaringer med samarbejdsmodellen er der imidlertid ingen tvivl om, at samarbejdsmodellen udviklet i projekt Tryk i Esbjerg er en meget anvendelig model, som er med til at skabe en klar retning for samarbejdet i sager, hvor borgere er udsat for stalking. Derfor vil de også anbefale andre kommuner og politikredse at arbejde med modellen.

“Jeg vil bestemt anbefale andre at gå ombord i det her. Jeg har ingen forbehold i forhold til det. Jeg er virkelig glad for, at vi har gjort det. Investeringen er simpelthen så lille i forhold til den store hjælp, vi gør overfor nogen” (direktør, Esbjerg Kommune)

I interviewene til evalueringen fremhæves især fire elementer ved modellen, som gør denne særligt virksom: en simpel model, klarhed om roller og ansvar, tværgående samarbejde og borgerne mødes anderledes.

En simpel model

Klarhed om roller og ansvar

Tværgående samarbejde

Borgere mødes anderledes

EN SIMPEL MODEL, KLARHED OM ROLLER OG ANSVAR

MODELLENS ENKELTHED

Ifølge projektets centrale aktører er samarbejdsmodellens enkelthed noget af det, der gør modellen særligt virksom og anvendelig. Modellens enkelthed gør denne nem at beskrive og visualisere, hvilket er med til at gøre den overskuelig for fagpersoner at sætte sig ind i og anvende i praksis.

“Sådan en model må heller ikke blive for kompliceret. Jeg synes den fungerer, og der er de oplysninger, der skal være, og den står på ét A4 ark” (vicepolitiinspektør, Esbjerg Lokalpoliti)

Ligeledes fremhæves det som betydningsfuldt ved modellen, at den etablerer én indgang for stalkingudsatte borgere. Selvom stalkingudsatte borgere kan have deres første kontakt forskellige steder i kommunen, vil de altid blive viderehenvist til stalkingvisitorator, som kan hjælpe med at afklare behovet for hjælp og støtte i det kommunale regi eller rådgive borgeren omkring kontakt til politiet.

“Det der er vigtigt ved modellen er, at der er én indgang (...) Vi har en særlig ressourceperson, der sidder i vores organisation, og det er så vedkommende, der ligesom er indgangen” (direktør, Esbjerg Kommune)

KLARHED OM ROLLER OG ANSVAR

I samarbejdsmodellen er roller og ansvar fast defineret, og det er synligt for alle, hvem de skal kontakte eller henvise stalkingudsatte borgere videre til ved behov. Ifølge projektets centrale aktører betyder dette, at risikoen for, at en borger tabes mellem to stole er mindsket betydeligt.

“Det vigtigste, synes jeg, det er, at man ikke skal cykle rundt i systemet og skal kastes fra den ene til den anden, uden at der egentlig er nogen, der ligesom rigtig vil tage ansvar” (politikommissær, Esbjerg Lokalpoliti)

I samarbejdsmodellen indgår faste og navngivne personer, og kommunikationsvejene er tydeligt beskrevet. Dette gælder både internt i kommunen og i samarbejdet mellem kommune og politi, hvor repræsentanter fra begge parter fremhæver, at de med samarbejdsmodellen og de dertilhørende roller har fået nemmere indgange til hinanden og er rykket tættere på hinanden i myndighedssamarbejdet.

“Vi har fået de her kommunikationsgange fuldstændig på plads, så der ikke er nogen, der ringer over til politiet og får fat i en eller anden tilfældig, der siger, at det kender de ikke noget til” (vicepolitiinspektør, Esbjerg Lokalpoliti)

MODEL FORDRER TVÆRGÅENDE SAMARBEJDE

Det fremhæves som et virkningsfuldt element ved samarbejdsmodellen, at den fordrer et tværgående samarbejde mellem de deltagende parter – og dette på flere forskellige niveauer.

SAMARBEJDET INTERNT I KOMMUNEN

Det fremhæves som positivt, at samarbejdsmodellen er med til at udfordre den søjle- og/eller kassetænkning, der til tider kan præge det kommunale arbejde, hvis medarbejdere har for snævert fokus på deres kerneopgave. Der peges på fordelene ved, at der i samarbejdsmodellen indgår medarbejdere på tværs af områder og forvaltninger og på det hensigtsmæssige i, at stalkingvisitor kan være med til at igangsætte indsatser på tværs, der fx både medtænker stalkingudsatte og stalkingudsattes børn.

”Det jeg oplevede, da vi præsenterede samarbejdsmodellen, det var, at det var rart at have det i en model og at kunne se, hvem der gør hvad og at det var på tværs af forvaltninger, for det giver bare ikke mening det der med, at op til de 18 år så er det en kasse og så bagefter en anden”
(læringskonsulent, Esbjerg Kommune)

SAMARBEJDET MED DANSK STALKING CENTER

Samarbejdsmodellen rummer både mulighed for, at stalkingudsatte kan modtage kompetent rådgivning fra kommunal side, og samtidig mulighed for at kommunen kan modtage sparring fra og/eller henvise borgere til Dansk Stalking Center. Det fremhæves som værdifuldt for modellen, at Dansk Stalking Center både afgiver kompetence til kommunen, men samtidig forbliver en ressource, kommunen kan trække på.

”Noget af det Dansk Stalking Center har været gode til, det er også at give kommunen lov”
(stalkingvisitor, Esbjerg Kommune)

SAMARBEJDET MED POLITIET

Trods et allerede velfungerende samarbejde mellem politi og kommune, peges der på, at samarbejdsmodellen er med til at synliggøre, hvordan kommunen kan have en understøttende funktion til politiets arbejde ved at rådgive og forberede stalkingudsatte borgere til kontakten.

”Stalkingproblemerne er ikke noget en kommune kan løse selv. Vi kan næsten kun være understøttende i forhold til politiets indsats”
(direktør, Esbjerg Kommune)

BORGERE MØDES ANDERLEDES

Som allerede indikeret, oplever projektets centrale aktører det som en styrke ved samarbejdsmodellen, at modellen samlet set stiller borgere bedre i sager om stalking.

Dels varetages centrale roller i samarbejdsmodellen af projektets nøglepersoner, der alle har modtaget undervisning og løbende har fået sparring om stalking fra Dansk Stalking Center, så de er klædt på til at hjælpe stalkingudsatte borgere bedst muligt. Dels har viden om stalking og samarbejdsmodellen cirkuleret i kommunen, således at stalkingudsatte i dag mødes af kommunale medarbejdere, som ved, hvem de kan henvise videre til, hvis de ikke selv har den fornødne viden.

På denne måde påpeger flere kommunale medarbejdere, at hvor de tidligere kunne være tilbøjelige til fx at henvise stalkingudsatte borgere direkte til politiet, så ser de i dag sig selv som havende en mere aktiv og betydningsfuld rolle i at sikre den stalkingudsattes trivsel og komme stalkingen til livs. Dette blandt andet ved at rådgive og klargøre borgerne til kontakten med politiet.

”Den største styrke ved det er, at vi kan klæde borgerne på til, hvis de skal gå til politiet (...) Vi kan klæde dem på, så de har noget konkret, de kan komme med og ikke bare føle, at de bliver afvist ved døren. Og dét at de så også får hjælp og føler sig hørt og mødt, det er jo rigtig rart”
(stalkingvisitator, Esbjerg Kommune)

Politiets medarbejdere deler denne opfattelse, og fremhæver fx det gavnlige i, at borgerne, som følge af samarbejdet i modellen, vil være mere afklarede omkring deres situation og vil være bedre forberedte på, hvad politiet har brug for, for at kunne gå videre med deres sag.

”Når borgerne kommer, så er de jo pludselig forberedte. De ved, hvad det drejer sig om, og de har heller ikke nogen fuldstændig urealistiske forventninger til, hvad vi kan. De er meget realistiske omkring det. Det er jo helt sikkert med til at gøre vores arbejde lidt nemmere. Og der er ikke så mange frustrationer, når borgerne ved nogenlunde hvad de kan – og hvad de ikke kan – forvente”
(politikommissær, Esbjerg Lokalpoliti)

IMPLEMENTERING AF SAMARBEJDSMODELLEN

Efter færdigudviklingen af samarbejdsmodellen har implementeringen heraf fundet sted i to spor:

- Samarbejdsmodellen er blevet præsenteret for fagpersoner i kommune og politi på seminarer, workshops og kurser til opkvalificering
- Samarbejdsmodellen er via intranet og oplysning på møder blevet tilgængeliggjort for alle medarbejdere i Esbjerg Kommune og Syd- og Sønderjyllands Politi, som en del af de udviklede redskaber i stalkingpakken

Som berørt blev samarbejdsmodellen og stalkingpakkens redskaber først præsenteret ved udgangen af første projektår, ligesom nogle medarbejdere først nyligt er blevet introduceret hertil gennem de ekstra opkvalificeringskurser.

Samarbejdsmodellen er således fortsat under implementering, hvorfor det kan tolkes som et positivt resultat, at der allerede ved den opfølgende spørgeskemaundersøgelse blandt kommunens medarbejdere efter første projektår var sket en betragtelig stigning i andelen, der angav at vide, hvor de kunne få mere viden og faglig sparring i forbindelse med sager, der indeholder stalking.

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det desuden,

at medarbejderne i kommunen både er vidende om, at de kan søge faglig viden og sparring hos deres kolleger – dels dem der indgår i samarbejdsmodellen, dels dem der har deltaget i opkvalificering – og hos Dansk Stalking Center.

Dette kan tolkes som, at det gennem projektet er lykkedes at udbrede vigtig viden om samarbejdsmodellen, og herunder hvor fagpersoner kan søge sparring og viden, hvis de føler, at de kommer til kort. Erfaringer med samarbejdsmodellen i praksis bekræfter indtil videre dette billede, da projektets centrale aktører alle beretter om, hvordan deres kolleger trækker på dem i stalkingrelaterede sager.

”For det meste har Jobcentret henvist borgerne til mig. Så har de fået at vide, at de skal ringe til mig, og det samme gør Fønix (red. afdeling i kommunen). Så jeg synes egentlig, at modellen virker” (stalkingvisitator, Esbjerg Kommune)

Da implementering af modellen i store organisationer som kommune og politi kræver tid – og fortsat pågår – er der nedsat en følgegruppe, bestående af projektets nøglepersoner, som skal medvirke til at sikre den videre implementering og evt. løbende justeringer af modellen.

FORANKRING AF SAMARBEJDSMODELLEN

Den organisatoriske forankring af samarbejdsmodellen i Esbjerg Kommune ser i dag ud som følger:

- Første kontakt for borgeren kan være alle steder i kommunen
- Funktionen stalkingvisitor varetages af en medarbejder fra Social & Tilbud under forvaltningen Borger & Arbejdsmarked
- De primære koordinatore sidder i akuttilbuddet Fønix under forvaltningen Borger & Arbejdsmarked og Familierådgivningen under forvaltningen Børn & Kultur

Herudover er modellen forankret i kommune og politi gennem de opkvalificerede fagpersoner, ligesom model og redskaber fortsætter med at være tilgængelige på kommunens og politiets intranet efter endt projekt.

Efter endt projektperiode drives samarbejdsmodellen videre af medarbejdere i kommune og politi som en videreførelse af den følgegruppe, der har været nedsat i projektet. Endvidere er der udpeget en medarbejder, som skal erstatte projektkoordinatorens tidligere rolle som tovholder og bindeled mellem følgegruppen og ledelsesniveauet.

FORANKRING: SUCCESKRITERIER OG RESULTATER

Et succeskriterium var, at nøglepersonerne skulle være med til at sikre forankringen af de opnåede resultater og sikre den fortsatte kvalificering af kommunens stalkingindsats blandt fagpersoner på tværs af sektorer i Esbjerg Kommune

- Alle nøglepersoner har deltaget i udviklingen af modellen og har siden fungeret – og vil fremadrettet fungere – som følgegruppe, der løbende evaluerer og evt. justerer samarbejdsmodellen, så samarbejde og procedurer fungerer optimalt

Tovholderfunktionen vurderes væsentlig at fastholde i den fremadrettede implementering og forankring af stalkingindsatsen, da eksempelvis beslutninger om at bruge yderligere medarbejderressourcer på opkvalificering, eller om at justere i samarbejdsmodellens roller og/eller organisatoriske forankring, vil kræve opbakning fra ledelsesniveauet. Herudover vil den nye tovholders rolle være at understøtte følgegruppens arbejde ved at varetage praktiske og administrative funktioner som fx indkaldelser, referater og koordinering.

EN BÆREDYGTIG OG SKALÉRBAR SAMARBEJDSMODEL

Tryk i Esbjerg har tilvejebragt vigtig viden og erfaring med, hvordan et samarbejde mellem politi, kommune og Dansk Stalking Center kan fremme indsatsen for stalkingudsatte.

Projektets centrale aktører vurderer alle, at den udviklede model er en bæredygtig model, som ikke blot vil leve videre i Esbjerg Kommune, men også nemt vil kunne anvendes af andre kommuner eller inspirere til lignende initiativer.

DEN SIMPLE MODEL

At samarbejdsmodellen anses for bæredygtig og udbredelsesmulighederne for gode henvises til modellens enkelthed, der også blev fremhævet som et af de mest betydningsfulde elementer ved modellen. Der peges således på, at det er modellens principper og roller, der er centrale, mens den organisatoriske forankring nemt vil kunne tilpasses lokale forhold i andre kommuner.

LAVT RESSOURCEFORBRUG

Samarbejdsmodellen anses for nem at vedligeholde i Esbjerg og ligeledes at udbrede til andre kommuner, da den er forbundet med et relativt lavt ressourceforbrug.

I projekt Tryk i Esbjerg, som har været et pilotprojekt, har der naturligvis været en del mødeaktivitet forbundet med udviklingen af model, redskaber, undervisningsmateriale mv. Produkterne vil dog være enkle at tilpasse, formidle og implementere i andre kommuner og politikredse, og bidrager tilmed til understøttelsen af modellens udbredelse og forankring.

***“Vi bruger massevis af penge på indsatser til udsatte borgere og børn, og denne her indsats for stalkingudsatte er minimal i forhold til det. Her tænker jeg på økonomiske ressourcer, for det handler meget om et mindset – et fokus på det”
(direktør, Esbjerg Kommune)***

Når først samarbejdsmodellen er tilpasset den organisatoriske virkelighed, opleves samarbejdsmodellen ikke som ressourcekrævende. Den kan måske endda ligefrem betegnes som ressourcebesparende, da medarbejdere i politi og kommune kontaktes af borgerne uanset hvad. Således spiller samarbejdsmodellen sammen med det eksisterende arbejde – forskellen fra tidligere er nu, at de er bedre til at spotte stalking, vejlede korrekt så den rette hjælp kan iværksættes og til at guide borgerne i retning af tilbud, som kan forbedre deres situation.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER: UDBREDELSE OG SKALERING

I interviewene med projektets centrale aktører fremhæves en række opmærksomhedspunkter, der anses som afgørende for at samarbejdet mellem kommune, politi, og Dansk Stalking Center kan lykkes i andre lokale kontekster. Det vil samtidig være disse tiltag, der kan formodes at være de mest ressourcekrævende.

- **Etablering af velfungerende samarbejde mellem kommune og politi**

I de fleste kommuner eksisterer et samarbejde mellem kommune og politi. Alternativt skal dette samarbejde opdyrkes, ligesom der skal udvælges ansvarlige personer i begge organisationer, som kan drive indsatsen frem.

- **Tilpasning af samarbejdsmodel og redskaber til ny organisatorisk virkelighed**

Implementering af samarbejdet og indsatsen omkring stalking vil kræve en tilpasning til den specifikke organisatoriske virkelighed, hvilket fx omfatter identifikation af hvilke medarbejdere, der mest naturligt kan varetage samarbejdsmodellens forskellige funktioner, opdatering af telefonnumre, henvisningslister mm.

- **Udbredelse af viden om stalking samt råd og redskaber i stalkingpakken**

Både medarbejdere, der varetager samarbejdsmodellens centrale funktioner, og fagpersoner i politi og kommune mere bredt, skal klædes på med grundlæggende viden om stalking og undervises i brugen af de konkrete redskaber som stalkingpakken indeholder. Denne opkvalificering er afgørende for at give mening til samarbejdet.

- **Opmærksomhed på indsats gennem oplysning og holdningsbearbejdende indsatser**

I et forebyggende perspektiv er det vigtigt at understøtte stalkingindsatsen gennem oplysning og bearbejdning af holdninger blandt unge, fx gennem det udviklede undervisningsmateriale. Endvidere kan flere stalkingudsatte borgere antages at søge – og modtage – hjælp, hvis der bredt formidles viden om stalkingindsatsen i kommunen.

- **Blik for relevante tværgående samarbejder**

I Tryk i Esbjerg var der ønske om at inddrage yderligere parter i samarbejde og opkvalificering på stalkingområdet. På samme måde kan der i andre lokale kontekster være relevante samarbejder, som kan medtænkes i indsatsen. Dette kan fx være sundhedsvæsen, psykiatri og statsforvaltning.

POSITIVE SIDEGEVINSTER AF SAMARBEJDET

Særligt to positive sidegevinster er udsprunget af samarbejdet omkring stalking i Tryg i Esbjerg. Disse sidegevinster, der omhandler en tilpasning af Esbjerg Kommunes arbejdsmiljøplan og -strategi samt udviklingen af et actioncard på stalkingområdet for Syd- og Sønderjyllands Politi, beskrives kort her.

TILPASNING AF ARBEJDSMILJØPLAN OG -STRATEGI

Den nye viden om stalking, som følge af projektsamarbejdet i Esbjerg Kommune, har bevirket, at man også har fået fokus på stalking på arbejdspladsen. Her har man erfaret, at stalking også kan finde sted imellem kolleger eller at medarbejdere kan blive udsat for stalking af borgere.

Med afsæt i den nye viden har Esbjerg Kommunes arbejdsmiljøorganisation udarbejdet en plan, som kan sikre, at medarbejdere, der oplever stalking på arbejdspladsen kan få den nødvendige hjælp og støtte.

“Som en udløber af projektet har vi arbejdet med, hvordan vi kunne lave retningslinjer for stalking som en del af arbejdsmiljøet i Esbjerg Kommune. Kommunen har jo også retningslinjer for chikane og vold, og det er helt åbenlyst oplagt, at man også kan blive stalket på sin arbejdsplads. Dels kan man blive stalket af kolleger eller chefer, og man kan i høj, høj grad blive stalket af borgere” (udviklingskonsulent, Esbjerg Kommune)

ACTIONCARD

På baggrund af projekt Tryg i Esbjerg er der i politiet blevet taget initiativ til at udarbejde et actioncard, der sikrer, at alle i politikredsen har nem adgang til information om procedurer for håndteringen af stalkingsager og ved præcis, hvad der skal spørges ind til og rådgives om i stalkingsager. Dette actioncard er blevet udarbejdet med afsæt i de nationale retningslinjer for politiets arbejde med stalking og er i dag tilgængeligt for alle medarbejdere i Syd- og Sønderjyllands Politikreds. Et formål med actioncardet har desuden været at sikre, at stalkingudsatte mødes kompetent og ens, uanset hvor i kredsen de henvender sig.

“Vi har fået løftet kvaliteten i sagsbehandlingen ved at have fokus på det her og ved at få lavet et actioncard, som er lige til at gå til. Rigspolitiet har jo lavet en rigtig god vejledning, som Dansk Stalking Center også har været inde over, og det er selvfølgelig ud fra den, vi har lavet vores actioncard (...) Så jeg håber da, at man som stalkingramt vil blive modtaget godt og med kvalitet i sagsbehandlingen” (vicepolitiinspektør, Syd- og Sønderjyllands Politi)

SELVHJÆLPSGRUPPE

SELVHJÆLPSGRUPPE FOR STALKINGUDSATTE

En kombination af viden om, hvordan der i Esbjerg Kommune findes mange gode frivilligdrevne organisationer og initiativer, samt hvilken værdi stalkingudsatte kan have af at møde andre i samme situation, ledte styregruppen til beslutningen om at arbejde for oprettelsen af en frivilligdrevet selvhjælpsgruppe for stalkingudsatte i Esbjerg.

På tidspunktet for evalueringen var der søgt og opnået midler fra Esbjerg Kommune under Servicelovens § 18 til arbejdet med opstart af selvhjælpsgruppen og hermed kom Esbjerg Kommune endnu tættere på en helhedsorienteret indsats til stalkingudsatte borgere.

”Sidste skud på stammen er jo også, at vi er i gang med at få tilrettelagt nogle selvhjælpsgrupper, som jeg egentlig tror bliver det allervigtigste redskab, hvis det kan komme op at køre. De borgere, jeg har haft kontakt med, de synes ikke rigtig, at de har noget sted at gå hen. De kan gå til os i kommunen, men at have et rum hvor de kan møde andre stalkingudsatte, så de finder ud af, at de ikke er alene, det er nok det allervigtigste” (direktør, Esbjerg Kommune)

Som navnet indikerer er gruppen ikke en erstatning – men et supplement – til kommunens tilbud til

borgerne eller den professionelle hjælp, de kan modtage gennem Dansk Stalking Center.

Formålet med selvhjælpsgruppen er at skabe et trygt rum, hvor stalkingudsatte kan mødes og udveksle erfaringer om deres oplevelser. Ved at mødes med andre i en lignende situation kan de stalkingudsatte opleve en særlig form for gensidig forståelse, som bunder i genkendelighed af følelser og reaktionsmønstre. Hensigten er således bl.a., at de stalkingudsatte opnår mindre ensomhed og isolation, ligesom at gensidig spejling af følelser og oplevelser, og oplevelsen af at være en del af et fællesskab, kan føre til empowerment hos den enkelte. Dette kan fx ske ved, at de stalkingudsatte lader sig inspirere af andres erfaringer og herigennem finder løsninger på et problem, får indsigt i hvad man kan gøre for at komme videre, eller hvilke skridt man kan tage for at få det bedre.

I opstarten er etablering, rekruttering og oplæring af frivillige drevet af Dansk Stalking Center, men dette med henblik på at grupperne skal være selvkørende på sigt – dog med støtte og konsulentbistand fra Dansk Stalking Center.

I april 2019 var der rekrutteret 6 deltagere til opstart af første gruppe og første møde var blevet afholdt.

**VÆRDISKABELSE AF PROJEKT
TRYG I ESBJERG**

MODEL OVER PROJEKTETS SAMLEDE VÆRDISKABELSE

- Fagfolk i kommune og politi klædt på med viden til at håndtere stalkingsager
- Befolkningen oplyst om stalking og stalkingindsatsen
- Unge undervist om stalking
- Udvikling af informations- og undervisningsmateriale

- Nye redskaber til afdækning af situation for stalkingudsatte borgere
- Nye redskaber til brug for rådgivning og vejledning af stalkingudsatte
- Nye henvisningsmuligheder
- Redskaber samlet i stalkingpakken

ØGET VIDEN

NYE REDSKABER

**TVÆRGÅENDE
SAMARBEJDE**

**BEDRE HJÆLP
TIL UDSATTE**

- Udvikling af simpel model for samarbejdet mellem kommune, politi og Dansk Stalking Center
- Klarhed omkring roller og ansvar
- Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde

- Stalkingudsatte mødes anderledes af politi og kommune
- Stalkingudsatte henvises hurtigere til den rigtige hjælp
- Stalkingudsatte rådgives bedre og er forberedte til mødet med politiet
- Stalkingudsatte tilbydes selvhjælpsgrupper

ØGET VIDEN

Den væsentligste værdiskabelse af projekt Tryk i Esbjerg er opkvalificering af fagfolk i kommune og politi med viden om stalking. Den nye viden om stalking er fundamentet for hele indsatsen og har været en stor øjenåbner for mange. Flere fagfolk fortæller, at de nu kan se tilbage på sager, som tydeligvis var stalking, men som grundet manglende viden ikke blev genkendt som stalking, hvorfor borgerne burde være mødt og rådgivet anderledes.

Hverken fagpersoner i kommune eller politi møder borgere udsat for stalking på daglig basis, men de oplever det som meget værdifuldt, at de nu har viden om stalking og føler sig rustede til at møde stalkingudsatte borgere på en anden – og mere hensigtsmæssig – måde end tidligere. Flere giver også udtryk for, at viden om stalkingens følgevirkninger og hvordan stalking kan påvirke hele familier, har betydet, at de nu er begyndt at tænke mere helhedsorienteret og 'se mere på den menneskelige side', ligesom de har fået bedre blik for, hvordan stalking kan være en bagvedliggende årsag til at problemer hober sig op hos en borger.

"Vi har fået en langt større viden hos langt flere medarbejdere. Jeg hører også eksempler nu, hvor politiet og kommunen er lykkedes meget mere med at gå ind og støtte nogle kvinder" (direktør, Esbjerg Kommune)

En værdiskabelse af projektet er også, at både befolkningen i kommunen generelt og kommunens unge borgere har fået viden om stalking. For befolkningen i kommunen betyder viden om stalking-indsatsen i Esbjerg Kommune, at de vil være mere tilbøjelige til at søge hjælp, hvilket afspejlede sig direkte i antallet af henvendelser til Dansk Stalking Centers åbne rådgivning i tiden omkring kampagneaktiviteter. Dette vil sandsynligvis også vise sig på sigt i Esbjerg Kommune, da rækkevidden af kampagne-materiale var stor.

Hvad angår projektets kampagneaktiviteter, dialogevents og undervisningsmateriale vurderes disse i særlig høj grad at være værdiskabende i et forebyggelsesperspektiv. De nævnte tiltag er på forskellig vis med til at klæde de unge på med viden om stalking, som kan være med til at påvirke de unges holdninger og få dem til at reflektere over egen og andres adfærd. Ligeledes bliver de opmærksomme på, at stalking er alvorligt og et problem man kan få hjælp til.

"Jeg har oplevet, at det har givet et andet perspektiv, både i forhold til hvordan de selv gebærder sig, men også i forhold til, hvornår deres grænse er nået, og hvordan de reagerer på det. De er blevet sådan lidt mere kritiske. Gode kritiske" (AKT-lærer, Esbjerg Kommune)

NYE REDSKABER

Også de nye redskaber, samlet i stalkingpakken, vurderes til at være en meget stor værdiskabelse af projektet. Redskaberne i stalkingpakken er konkrete og lettilgængelige og gør fagpersoner i kommune og politi bedre i stand til at afklare situationen for en stalkingudsat borger, rådgive og vejlede stalkingudsatte borgere korrekt, iværksætte hensigtsmæssige tiltag samt til at viderehenvise borgere til yderligere hjælp og støtte, når dette skønnes nødvendigt. På denne måde er redskaberne i stalkingpakken med til at styrke indsatsen og kvalificere de fagpersoner, der varetager arbejdet med sager om stalking.

“Vi kan helt klart vejlede bedre, og det er jo også ud fra de ting, der ligger i stalkingpakken. Det bliver mere håndgribeligt (...) Mange af de skemaer beskriver, hvad man skal gøre. Man kan fx sige til borgeren: ‘Du skal kort beskrive det, du skal gemme dine sms’er og hvad du ellers får’ og alle de ting” (familierådgiver, Esbjerg Kommune)

Oplevelsen er, at redskaberne i stalkingpakken bliver anvendt i sager, hvor det er relevant, såfremt medarbejdere kender til pakken. I politiet bruges stalkingpakken som supplerende til det actioncard, der beskriver, hvordan politiet skal agere i stalkingrelaterede sager.

I interviewene med fagpersoner indgår mange eksempler på, hvordan både viden og de forskellige redskaber, projektet har tilvejebragt, er med til at kvalificere det daglige arbejde omkring sager med stalking. Fx fortæller flere, hvordan de nu vejleder om logbogsføring og nul-kontakt til stalker, og nogle fremhæver det som et redskab i sig selv, at de nu ved præcis, hvor og hvem de kan henvise den udsatte videre til og samtidig føle sig trygge ved, at der bliver taget hånd om sagen.

“Jeg synes, det er rart, at man ved, hvem man skal ringe til præcis. Hvis jeg har nogen, hvor der er børn involveret, eller hvor politiet skal involveres, så ved jeg præcis, hvem jeg skal ringe til” (stalkingvisitor, Esbjerg Kommune)

At redskaberne i stalkingpakken anses som et værdifuldt output af projekt Tryk i Esbjerg hænger også sammen med, at redskaberne som konkrete produkter kan være med til at fastholde vigtigheden af stalkingindsatsen samt at understøtte arbejdet hermed. Ligeledes er redskaberne nemme at videregive – både til nye medarbejdere og kolleger i og udenfor kommunen, der kan have gavn af redskaberne. Netop denne deling af redskaber med andre, kommer også til udtryk i evalueringen.

TVÆRGÅENDE SAMARBEJDE

Samarbejdsmodellen er et helt centralt og værdifuldt resultat af projektet, som uden tvivl også kommer til at have betydning for stalkingindsatsen i Esbjerg Kommune fremadrettet.

“Der har aldrig tidligere været et systematiseret samarbejde omkring stalking, som der er nu” (politikommissær, Esbjerg Lokalpoliti)

Modellen fastsætter rammer, roller og ansvar, tydeliggør henvisnings- og kontaktmuligheder internt og eksternt i kommune og politi samt lægger op til samarbejder omkring stalkingindsatsen, der går på tværs af både fagligheder og sektorer.

Samarbejdsmodellen bidrager ifølge projektets centrale aktører til et styrket samarbejde omkring stalkingsager og kan relativt nemt udbredes eller inspirere til lignende samarbejder i andre kommuner.

“Jeg tror, at alle kommuner kan gå i gang med det her arbejde, hvis de får politiet med på den og har en kontaktperson (...) Selve modellen – med kontakterne til Dansk Stalking Center, til primære koordinatore og politiet og det hele – den model, tænker jeg, kan bruges i alle kommuner. Jeg kan ikke tro andet” (beskæftigelsesrådgiver, Esbjerg Kommune)

Udover samarbejdet i samarbejdsmodellen har projekt Tryk i Esbjerg skabt værdi ved, at også projektaktiviteterne har bidraget til styrkelsen af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde omkring stalking. Her tænkes der særligt på de opkvalificerende aktiviteter i form af seminarer, workshops og ekstra kurser, hvor medarbejdere er blevet blandet på tværs af kommunens afdelinger samt kommune og politi.

At mødes samt at arbejde caseorienteret sammen med andre fagpersoner på tværs af faggrupper, sektorer og afdelinger har været udbytterigt for medarbejderne, hvilket blandt andet tilskrives en bedre indsigt i og forståelse for hinandens arbejde og dermed også for, hvilke muligheder der eksisterer for at trække på hinanden i nogle mere tværgående samarbejder omkring den udsatte borger i stalkingrelaterede sager.

“Selvfølgelig havde vi allerede et samarbejde med politiet men her det kom bare et skridt længere og dybere. Tit så bliver samarbejde på sådan et aftaleniveau, men her var vi sammen om at sætte fokus på det” (læringskonsulent, Esbjerg Kommune)

BEDRE HJÆLP TIL UDSATTE BORGERE

Slutteligt – og allervigtigst – har projekt Tryk i Esbjerg været værdiskabende på den måde, at stalkingudsatte borgere i Esbjerg Kommune i dag og fremover vil modtage en anden og mere kvalificeret behandling og hjælp end tidligere.

”Borgerne føler, at de får den rigtige hjælp, når de beder om hjælp. Vi skal ikke gætte, hvad det handler om. Vi er klædt på til det, og det er det, jeg synes har været vigtigst” (stalkingvisitator, Esbjerg Kommune)

At fagpersoner er blevet klædt på med viden og i kraft af samarbejdsmodel og stalkingpakke har klare retningslinjer, roller og redskaber i sager om stalking betyder, at borgerne mødes anderledes, modtager bedre rådgivning og får hurtigere adgang til – den rigtige – hjælp.

”Det har jeg hørt igennem nogle fortællinger fra kvinder, der har været udsat. At de møder faktisk et politi og de møder en kommune, som i virkeligheden prøver at støtte dem i situationen. Og det skal vi jo blive ved med. Vi må ikke pudse vores glories, for der er sikkert mange kvinder derude, som ikke får den hjælp. Så vi skal blive ved, så vi kan hjælpe flere og flere” (direktør, Esbjerg Kommune)

Som et positivt element i hjælpen til stalkingudsatte borgere, fremhæves det også, at fagpersoner i kommune og politi har fået kendskab til og indsigt i Dansk Stalking Centers arbejde, og at de herigennem både kan opnå faglig sparring samt henvise borgere videre, der har brug for professionel behandling. Her peges desuden på det fordelagtige i, at Dansk Stalking Center også tilbyder hjælp og behandling til udøvere.

”Vi kan jo også henvise folk til at ringe til Dansk Stalking Center. Jeg har også haft en [udøver], hvor jeg har sagt: ‘Jeg ved godt, at du ikke vil være ved det, men prøv lige at ringe til Dansk Stalking Center og få en snak om, hvad der er okay og hvad der ikke er okay, for du kan faktisk også få hjælp’” (familierådgiver, Esbjerg Kommune)

Slutteligt er et værdifuldt udfald af projektet, at der undervejs er søgt og opnået midler til opstarten af en netværks-/selvhjælpsgruppe for stalkingudsatte. Dette udgør et betydningsfuldt supplement til den hjælp, borgere kan modtage i regi af politi og kommune, idet spejling og udvekslinger af erfaringer med andre i samme situation både kan være med til at afstigmatisere og skabe empowerment hos stalkingudsatte.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG ANBEFALINGER

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG ANBEFALINGER I

Tryk i Esbjerg har været et pilotprojekt, som er blevet udviklet og udvidet undervejs. I denne del præsenteres afslutningsvis opmærksomhedspunkter, der tydeliggør områder, hvor stalkingindsatsen i projektet kan udfordres, samt anbefalinger til det videre arbejde eller fremadrettet arbejde med lignende projekter.

FORANKRING SKAL VÆRE TYDELIG FOR ALLE

En central aktør i projektet har savnet viden om planen for projektets forankring efter projektperiodens ophør og ligeledes, at denne blev formidlet til centrale aktører i god tid. Hvis planen for forankring har været utydelig for centrale aktører, kan det også formodes, at den har været uklar for andre medarbejdere.

Anbefaling: Sørg for klar kommunikation til medarbejdere i de samarbejdende organisationer om forankring og videreførelse af indsatsen, så ingen er i tvivl om, at samarbejdsmodellen lever videre. Dette er vigtigt for den fortsatte opmærksomhed på – samt ejerskabet til – indsatsen.

PLAN FOR FORTSAT OPKVALIFICERING

For at holde 'gryden i kog' og for at imødekomme personale-gennemstrømninger og eventuelle ændringer i stalkingens omfang og karakter er det vigtigt, at både gamle og nye medarbejdere opkvalificeres med viden om stalking og brugen af redskaberne i stalkingpakken fra tid til anden.

Anbefaling: Udarbejd en plan for medarbejderes fremadrettede opkvalificering. Opkvalificering kan gennemføres som korte kurser, der afholdes fx årligt eller hvert andet år. Såfremt ressourcerne er knappe kan opkvalificering målrettes udvalgte medarbejdere.

UDBREDELSE AF VIDEN OM MODEL OG REDSKABER

Selvom viden om stalkingindsats, samarbejdsmodel og redskaber i stalkingpakken er nået bredt ud og cirkulerer i de respektive organisationer, er der tale om store organisationer med mange medarbejdere og løbende udskiftning blandt disse.

Anbefaling: Hav en strategi for hvordan medarbejdere løbende orienteres om model og redskaber. Tænk evt. dette sammen med opkvalificering – men tænk også bredere.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG ANBEFALINGER II

OVERLEVERING AF ROLLER I SAMARBEJDSMODEL

Nogle roller i samarbejdsmodellen er bundet op på specifikke personer i højere grad end andre og selv i en kortere periode som projektperioden er det sket, at centrale aktører i projektet har skiftet stilling eller job.

Anbefaling: Overvej hvordan det sikres, at særligt rollen som stalkingvisitorator, men også andre roller i samarbejdsmodellen, på bedste vis kan overleveres til andre hvis nødvendigt. Dette kan være en ledelsesopgave, men kan også medtænkes i stillingsbeskrivelser fremadrettet.

GENSIDIG HENVISNING AF STALKINGUDSATTE BORGERE

I projektet synes en grundlæggende forståelse at være, at kommunen understøtter politiets arbejde ved at rådgive borgere og forberede dem på kontakten med politiet. Det kan dog også sagtens være tilfældet, at den stalkingudsatte borgers første kontakt er ved politiet.

Anbefaling: Hold opmærksomhed på de gensidige henvisningsmuligheder, således at politiet også medtænker kommunen i tiltagene i borgerens sag, hvis relevant. Her kan Socialsøg muligvis være et relevant redskab.

OPLYSNING OG HOLDNINGSBEARBEJDNING BLANDT UNGE

Oplysning og holdningsbearbejdning blandt unge er særlig vigtigt i et forebyggelsesperspektiv. Dialogevents har vist sig effektive i forbindelse med unges læring og refleksion, og kan være med til at ændre holdning og handling i forbindelse med stalking blandt de unge. Gennem det udviklede undervisningsmateriale har man mulighed for at nå bredt ud med viden til rigtig mange unge.

Anbefaling: Tænk i udbredelsesmuligheder for det allerede udviklede undervisningsmateriale, som har potentiale for at nå ud til en stor målgruppe af unge. Ved planlægning af både dialogevents og formidling af undervisningsmateriale, anbefales henvendelse til udskolingsteams. Tag kontakt i god tid, så teamet kan nå at medtænke materiale og/eller events i årshjulet.

LEDELSENS OPBAKNING

Som i de fleste projekter vurderes ledelsen af spille en afgørende rolle både for selve iværksættelsen af indsatsen samt for forankringen af projekterfaringerne.

Anbefaling: Sørg for ledelsesopbakning til stalkingindsatsen og gør det tydeligt, at indsatsen er prioriteret af ledelsen.

OM DANSK STALKING CENTER

Dansk Stalking Center er Nordens første og eneste specialiserede interventions- og videnscenter om stalking. Centrets tilbud er landsdækkende og har afdelinger i København og Aarhus. Ud fra et forebyggende og helhedsorienteret grundsyn arbejder dansk stalking center for at hjælpe personer berørt af stalking, at forbedre stalkingudsattes vilkår juridisk som socialt, at indsamle og formidle viden om stalking og udvikle stalkingforebyggende indsatser og interventionsmodeller på tværs af faggrupper, sektorer og myndigheder – herunder politiet. Dansk Stalking Center driver et videnscenter og et interventionscenter herunder en åben telefonrådgivning og en professionel behandlingsenhed. Centret er finansieret af offentlige driftsmidler, samt pulje- og private fondsbevillinger. Tilbuddet er gratis at gøre brug af.

HENVISNING TIL DANSK STALKING CENTER

Alle personer, der er berørte af stalking, kan gøre brug af dansk stalking centers telefonrådgivning. I rådgivningen kan man få psykosocial rådgivning og vejledning om forholdsregler og afskærmning, kontakt til politiet mm. Bliver der på baggrund af rådgivningen vurderet et yderligere behov for hjælp, vil brugeren blive henvist til den professionelle intervention, med tilbud om evt. Yderligere psykosocial rådgivning, psykologbehandling og juridisk rådgivning.

SPARRING AF FAGPERSONER

Som fagperson kan man få faglig sparring og vejledning i forhold til stalking og håndteringen heraf. Dansk Stalking Center tilbyder desuden undervisning og oplæg. Er der interesse for at høre mere herom kan man kontakte Dansk Stalking Center.

TILBUD TIL UDØVERE

Dansk Stalking Centers tilbud er også rettet mod udøvere af stalking. Kommer man som fagperson i kontakt med en person, der udviser stalkende adfærd kan man henvise til centrets tilbud. Hertil råder centrets fagpersoner ofte til også at gøre brug af den faglige sparring i forhold til håndtering og intervention for personer, der stalker.

SKYTSENGEL APP

Dansk Stalking Center har udviklet en app til stalkingudsatte. Appen har til hensigt at være tryghedsskabende og giver mulighed for i appen at overskueliggøre og samle beviser for de uønskede kontaktforsøg. Læs mere om appen på www.skytsengel.org

KONTAKT DANSK STALKING CENTER

Telefonrådgivning for udsatte og pårørende: 25 17 73 74

Sparring af fagpersoner: 60 56 73 74

Telefonlinje for udøvere af stalking: 27 60 40 16

Se åbningstider og læs mere om stalking, centrets arbejde samt rådgivning- og behandlingstilbud på www.danskstalkingcenter.dk

For yderligere spørgsmål: kontakt@danskstalkingcenter.dk

Dansk Stalking Center

